

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 1

Gemeente Den Haag, 14 juni 2023

Locatie:

Spui C1-09

Aanwezig:

Marc Reniers	Voorzitter
Alexander Pols	Lid
Franz Ziegler	Lid
Joris Molenaar	Lid
Philomene van der Vliet	Lid
Wijnand Galema	Lid

Secretaris:

Marianne Miguel

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst A voor vaststelling op 14 juni 2023

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Binnenklingen 5, 7, 10, 12, 14 en 16

Wcie 20230614/202316923

Bouwen: het bouwen van een woonzorggebouw (blok 1 met 6 groepswoningen met elk 8 woonzorgeenheden) en bijbehorende voorzieningen ter plaatse van de te slopen woonzorggebouwen Binnenklingen 5, 7, 10, 12, 14 en 16 (aanvraag 2e fase).

De beoordeling van dit plan is uitgesteld.

2 Buitenhof, ruitersstandbeeld van koning Willem II

Wcie 20230614/202318565

Bouwen/Cultuurhistorie: het tijdelijk plaatsen van bouwketen op pontons op de Hofvijver en een uitzichtpunt op het Buitenhof op de positie van het ruitersstandbeeld van koning Willem II en het tijdelijk ontmantelen en opslaan van dit monument voor een periode van 6 jaar (renovatie Binnenhof).

Akkoord

Het bouwplan wordt getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie reageert enthousiast over het plan. De voorgestelde uitwerking van zowel de uitkijktoren alsmede de drijvende bouwkeetcluster is overtuigend.

De commissie merkt op dat de uitvoering van de tuin op het dak van de bouwketen zorg en aandacht verdient.

3 Kerketuinenweg 29 en 35

Wcie 20230614/202316104

Bouwen (beginselaanvraag): het veranderen en vergroten van de bedrijfsruimte met kantoor Kerketuinenweg 29 en 35 tot een zelfbedieningsgroothandel, het verplaatsen van in- en uitritten, alsmede het verplaatsen van openbare parkeerplaatsen.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het voorliggende ontwerp is vooral pragmatisch en technisch. Om het programma te realiseren worden zowel het volume als het parkeeroppervlak gemaximaliseerd. Dit heeft serieuze consequenties voor de buitenruimte en voor de inpassing van het gebouw in het straatbeeld.

Het inzetten van meer middelen om de belevenis van dit bedrijfsterrein prettiger te maken is noodzakelijk. De commissie adviseert om ruimte voor groen op het parkeerterrein te reserveren, om hittestress te voorkomen. In plaats van een betonnen keerwand kan de voortzetting van de bestaande gemetselde plint zorgen voor een zachtere, vriendelijkere uitstraling en een goede aansluiting van de nieuwe plandelen op de bestaande architectuur. Het gevelbeeld aan de achterkant dient verzacht te worden door de grote blinde gevels van groen en/of van openingen te voorzien. Het opknippen van de gevel in verticale banen van verschillende kleuren is geen goede oplossing in deze omgeving, waar horizontaliteit en eenheid van kleur domineren.

Als laatste merkt de commissie op dat alle andere bedrijfshallen in de buurt naar de straat toe zijn gericht. De keuze om de entreehal naar het parkeerterrein te richten is logisch en wordt niet ter discussie gesteld, maar de commissie vraagt om ook de straatgevel van gevelopeningen te voorzien, om een visuele relatie met de entreehal te creëren.

Ten overvloede merkt de commissie op dat de reclame-uitingen niet zijn beoordeeld. Deze zullen apart aangevraagd moeten worden.

4 Laan van Roos en Doorn tussen 47E en 51A

Wcie 20230614/202222593

Bouwen/Cultuurhistorie: het bouwen van een woning op het terrein aan de Laan van Roos en Doorn tussen de nummers 47E en 51A, het realiseren van een in- of uitrit en het slopen van een tuinmuur.

Niet akkoord

Het bouwplan wordt getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Eerder is dit ontwerp door de commissie als beginselplan positief beoordeeld.

De commissie kan met het nu gepresenteerde bouwplan in grote lijnen ook instemmen. Zowel de hoofdvorm als de materialisering zijn passend in dit rijksbeschermd stadsgezicht. De dakvoet is verlaagd, waardoor de nieuwe gevel goed aansluit op het buurpand links.

Echter, de commissie heeft enkele opmerkingen over de detaillering.

In deze cultuurhistorische context zijn ventilatieroosters in het kozijn niet wenselijk. De commissie vraagt om de ventilatie uit het zicht op te lossen.

Daarnaast constateert de commissie dat de impressies niet overeenkomen met de geveltekeningen, voor wat betreft de waterslag onder het grote atelierraam (detail 201a). Op de geveltekening is de waterslag alleen onder het raam getekend, terwijl het impressiebeeld suggereert dat de waterslag over de gehele gevelbreedte doorgetrokken is als witte belijning. Ter verduidelijking vraagt de commissie om de tekeningen goed op elkaar af te stemmen.

Tenslotte dient het detailboek te worden aangevuld met een detail van de inpassing van de dakramen in het dakschild.

5 Nieuwe Parklaan 58

Wcie 20230614/202316870

Bouwen/Cultuurhistorie (beginselaanvraag): het renoveren van het Tobiashuis en het inpandig veranderen van het Raphaëlhuis van het verpleeghuis Nieuwe Parklaan 58, alsmede het maken van een buitenspeelruimte.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Het verpleegcomplex Nieuwe Parklaan 58 bestaat uit twee aparte gebouwen in een gemeenschappelijke tuin, het Raphaëlhuis en het Tobiashuis. Het Raphaëlhuis is een Rijksmonument en werd in de jaren 20 door Jan Buijs ontworpen volgens de principes van de antroposoof Rudolf Steiner. Het Tobiashuis is in de jaren 80 gebouwd in de architectuurstijl van deze periode, maar hanteert dezelfde antroposofische ontwerpprincipes. Ondanks de zeer verschillende bouwperiodes zorgen de vormtaal, het materiaalgebruik en de verbindende landschapsinrichting voor een duidelijke samenhang tussen de twee gebouwen.

De commissie waardeert de benadering van dit renovatieproject. De samenhang tussen de gebouwen is goed geanalyseerd. Echter, de uitgangspunten van het ontwerp worden in de uitwerking niet goed tot uitdrukking gebracht.

Belangrijke kenmerken van zowel het monument als het huidige Tobiashuis zijn de horizontale geleiding, de plasticiteit, de schuine hoeken en de bijna gelijke dak/gevel verhouding. De samenhang uit zich ook in het gebruik van dezelfde materialen, zij het met een kleurverschil.

Een aantal ingrepen trekt de gebouwen juist uit elkaar:

- Het doormetselen van de gevel ter plaatse van de nieuwe dakkapellen brengt verticaliteit aan in het gevelbeeld. De vloeiende lijn van de huidige dakgoot wordt onderbroken en de gevel omhooggetrokken, waardoor de verhoudingen tussen dak en gevel vertroebeld worden.
- De plasticiteit van de gevels wordt sterk verminderd door het verwijderen van de erkers. Met het kaleien en stuccen van het metselwerk worden de gevels verder afgevlakt, en beeldbepalende details zoals de schuine lateien worden weggepoetst.
- Ook het voorgestelde zinken dak sluit niet goed aan bij het dak van het monument, beide gebouwen hebben nu een leiendak.

Kort gezegd, de commissie adviseert om zowel de vormtaal als de materialiteit dichter bij het originele ontwerp te houden.

6 Nieuwe Parklaan 58

Wcie 20230614/202316870

Monument (beginselaanvraag): het renoveren van het Tobiashuis en het inpandig veranderen van het Raphaëlhuis van het verpleeghuis Nieuwe Parklaan 58, alsmede het maken van een buitenspeelruimte.

Niet akkoord

De voorliggende documenten geven te weinig inzicht in de interne wijzigingen aan het Raphaëlhuis om goed beoordeeld te kunnen worden. Eerst dient een historische analyse te worden gemaakt.

De commissie mist ook aanzichten en doorsneden van de gewenste doorbraken. Plattegrondtekeningen zijn niet voldoende om het specifieke karakter van het antroposofische interieur in beeld te brengen. Hetzelfde geldt voor de onderdelen van de tuin die in aanraking komen met het monument.

Tenslotte onderstreept de commissie het belang van een goede begeleiding van Monumentenzorg bij de uitvoering van het plan.

7 Waldorpstraat 3

Wcie 20230614/202317340

Bouwen: het veranderen van de gevel van het kantoor Waldorpstraat 3 door het aanbrengen van een kunstwerk inclusief bijbehorende verlichting.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie spreekt haar waardering uit voor het ontwerp. Het kunstwerk vormt een subtiele en waardevolle toevoeging aan dit rijksmonument. De bevestiging van de onderdelen van het kunstwerk op het monument is overtuigend opgelost en heeft geen negatieve impact op het gevelbeeld.

8 Waldorpstraat 3

Wcie 20230614/202317340

Monument: het veranderen van de gevel van het kantoor Waldorpstraat 3 door het aanbrengen van een kunstwerk inclusief bijbehorende verlichting.

Akkoord

De commissie spreekt haar waardering uit voor het ontwerp. Het kunstwerk vormt een subtiele en waardevolle toevoeging aan dit rijksmonument. De bevestiging van de onderdelen van het kunstwerk op het monument is overtuigend opgelost en heeft geen negatieve impact op het gevelbeeld.

Marc Reniers

Voorzitter Welstands- en Monumentencommissie